

Aan Zijne Excellentie de Gouverneur van Aruba,
t.a.v. de Minister van Financiën en Overheidsorganisatie
L.G. Smith Boulevard 76
Alhier

L.G. Smith Boulevard 8
Oranjestad, ARUBA
T: (297) 583 3972
F: (297) 583 4012
E: info@rva.aw
W: www.rva.aw

Uw brief: 2 oktober 2014
Uw kenmerk: LV-14/0024
Datum: 22 oktober 2014
Kenmerk: RvA 142-14

Onderwerp: Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2014

Naar aanleiding van bijgaande aan de Raad ter advies toegezonden ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2014, moge de Raad Uwe Excellentie het volgende berichten.

1. Aanleiding voor de onderhavige voorstellen

1.1 Het onderhavige ontwerp strekt tot wijziging van de ontwerp-Landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2014 (Landsbegroting 2014), ten aanzien waarvan de Raad op 2 juni 2014 de regering in overweging had gegeven het ontwerp niet aan de Staten aan te bieden, dan nadat met de bezwaren van de Raad rekening was gehouden. De bezwaren van de Raad waren van zwaarwegende - wetstechnische, comptabele en constitutionele - aard.¹

1.2 De Landsbegroting 2014 is met voorbijgaan aan deze bezwaren door de regering aan de Staten aangeboden en vervolgens door dit college op 25 juni 2014 aangenomen.

1.3 De Gouverneur van Aruba heeft de goedgekeurde Landsbegroting 2014 niet willen vaststellen en heeft de ondertekening aangehouden. Zijdens het Kabinet van de Gouverneur is bericht dat de Gouverneur op 3 juli 2014 op de hoogte is gebracht dat er overeenstemming was bereikt tussen de voorzitter van de Rijksministerraad (RMR) en de minister-president van Aruba omtrent het instellen van een onderzoek naar de Landsbegroting 2014: 'Naar aanleiding van deze afspraken en in lijn hiermee, zal de Gouverneur op dit moment niet overgaan tot het vaststellen van de begroting.'²

1.4 Op 7 juli 2014 bevestigt de minister-president van Aruba de in onderdeel 1.3 bedoelde afspraken: 'Op verzoek van Aruba en op grond van paragraaf 3 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden, zal een gezamenlijk en vrijwillig onafhankelijk onderzoek worden verricht naar de mogelijke risico's in de ramingen van de begroting 2014 en de meerjarenraming. (...) Als referentiekader worden hierbij de internationaal gehanteerde criteria van houdbare overheidsfinanciën gebruikt.'³

¹ Advies van 2 juni 2014, kenmerk RvA 71-14. Vindplaats: www.rva.aw

² Vide het persbericht van het Kabinet van de Gouverneur, dd. 4 juli 2014.

³ Brief minister-president van Aruba aan de minister-president en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dd. 7 juli 2014, kenmerk MinAZ/14.1207.

1.5 In de RMR van 11 juli 2014 is op voordracht van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) besloten een aanwijzing te geven op grond van artt. 15 en 21 van het Reglement voor de Gouverneur van Aruba (het Reglement). De aanwijzing is vastgelegd bij Koninklijk Besluit⁴ (KB) en houdt in dat de Gouverneur de door de Staten goedgekeurde Landsbegroting 2014 dient aan te houden en onderzoek verricht naar de realiteit van de ramingen in de begrotingen en de meerjarige ontwikkeling van de overheidsfinanciën van Aruba.⁵ Het onderzoek dient uit te monden in een rapport, waarmee ‘de Arubaanse regering, de Gouverneur en de Rijksministerraad zich een beeld (kunnen) vormen van wat nodig is voor houdbare overheidsfinanciën, ook in 2015 en latere jaren.’ Voorts is gesteld dat gegeven de reikwijdte en de benodigde expertise voor een dergelijk onderzoek het in de rede ligt dat de Gouverneur deskundigen inschakelt.⁶

1.6 In de toelichting op het KB staat dat de RMR in essentie het door de RvA geuite commentaar deelt.⁷ In het licht van het advies van het IMF⁸ is voorts de doorwerking van de begroting 2014 voor het meerjarig beeld de grootste zorg van de Rijksministerraad: ‘Bij het aanhoudend uitblijven van eventueel nader gebleken noodzakelijke additionele maatregelen voor de begroting 2014 en verdere jaren kan de situatie leiden tot een onherstelbare cumulatie van de financiële problematiek die binnen afzienbare tijd leidt tot een onhoudbare staatschuld.’⁹ De onduidelijkheid over de realiteit van de ramingen in de door de Staten behandelde begrotingsstukken ontbreekt en de zorgen omtrent de houdbaarheid van de overheidsfinanciën zijn volgens het KB reden de Landsbegroting 2014 aan een onderzoek te onderwerpen alvorens de Gouverneur kon beslissen de begroting te bekrachtigen.¹⁰

1.7 Zijdens de ministerraad van Aruba zijn op 11 juli 2014 de voorzitter van de RMR¹¹ alsmede de vice-voorzitter van de Raad van State van het Koninkrijk¹² bericht dat het besluit van de RMR apert in strijd met het Statuut en rijksregelingen is genomen en derhalve geen rechtskracht heeft. De opvatting van de ministerraad is diezelfde dag door verschillende moties van de Staten van Aruba ondersteund. Zowel de ministerraad en de Staten zijn de mening toegedaan dat de Gouverneur is gedwongen om onconstitutioneel te handelen door de Arubaanse begrotingswet niet te bekrachtigen.¹³

1.8 Op verzoek van de Gouverneur van Aruba is het onderzoek naar de begroting 2014 verricht door het secretariaat van het College Financieel Toezicht Curaçao en Sint Maarten (CFT).¹⁴ Het eindrapport als bedoeld in het KB is op 12 september 2014 uitgebracht.¹⁵ De conclusie van het eindrapport luidt dat de landsbegroting 2014 niet realistisch is en dient te worden gewijzigd. Daartoe strekken de onderhavige voorstellen.

⁴ KB van 11 juli 2014, nr. 2014001401. Vindplaats: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2014-20467.html>

⁵ Nota van toelichting bij het KB (NvT KB) van 11 juli 2014, nr. 2014001401, p. 6.

⁶ NvT KB, p.6.

⁷ NvT KB, p.5. Dit commentaar is neergelegd in het advies van 2 juni 2014, op de Landsbegroting 2014, kenmerk RvA 71-14. Vindplaats: www.rva.aw

⁸ IMF Country Report No 13/258, Kingdom of the Netherlands – Aruba, augustus 2013, <http://www.imf.org/external/pubs/cat/longres.aspx?sk=40869.0>

⁹ NvT KB, p.5.

¹⁰ NvT KB, p.5.

¹¹ Kenmerk SMR/1099/14

¹² Kenmerk MinAZ/14.1240.

¹³ Brief minpres Aruba aan de voorzitter van de RMR, dd. 13 juli 2014, kenmerk SMR/1099/14.

¹⁴ De minister van BZK is stelt in zijn schrijven van 8 juli 2014 (kenmerk 2014-0000365887) dat al op 3 juli tussen de landen was afgesproken dat het secretariaat CFT dit onderzoek zou uitvoeren.

¹⁵ Vindplaats eindrapport:

http://www.cft.cw/jdownloads/Rapportages/Aruba/cft_201400140_secretariaatsrapport_onderzoek_begroting_2014_aruba.pdf

1.9 In het onderstaande advies zal de Raad ingaan op de aanbevelingen van het eindrapport en een oordeel geven over de haalbaarheid, uitvoerbaarheid en naleefbaarheid daarvan.

Daarbij zij vermeld dat de Raad te dier zake op 8 oktober j.l. de opstellers van het eindrapport – leden van het secretariaat CFT – in de volle Raad heeft gehoord.

2. Juridische beoordeling van het KB

2.1 Bij de aanbieding van de onderhavige voorstellen had de Landsbegroting 2014 nog geen kracht van wet. Niet alleen deze feitelijke situatie, maar ook het ‘vervolgtraject’ dat in het KB staat aangegeven ten behoeve van de onderhavige voorstellen maken dat de Raad zich ten principale wil uitspreken over de hierboven beschreven feitelijke handelingen, de rechtskracht en afdwingbaarheid van het KB en het vervolgtraject.

2.2 De Raad stelt in de eerste plaats vast dat ‘aanhouden sec’ van een beslissing door de Gouverneur of hij tot ondertekening van de landsbegroting zal overgaan een instrument is dat geen rechtsbasis heeft in het Reglement voor de Gouverneur van Aruba, noch in het (ongeschreven) staatsrecht. (De mogelijkheid tot het aanhouden van de bekrachtiging was overigens reeds geopperd door de minister van BZK bij schrijven van 29 mei 2014).¹⁶

2.3 Artikel II.7 van de Staatsregeling van Aruba schrijft voor dat landsverordeningen (en landsbesluiten) door de Gouverneur en een of meer ministers worden ondertekend. Hoewel de Gouverneur hierbij optreedt als vertegenwoordiger van de Koning¹⁷, ondertekent hij – i.c. de landsverordening tot vaststelling van de door de Staten goedgekeurde begrotingen van de ministeries van het land voor het begrotingsjaar 2014 – als landsorgaan en onder de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke ministers van Aruba, reden waarom deze mee ondertekenen. Indien hij deze niet vaststelt, treedt de Gouverneur op als koninkrijksorgaan.¹⁸ Het is van belang dat tussen beide verantwoordelijkheden een scherp onderscheid wordt gemaakt.

2.4 Het KB is gebaseerd op de artikelen 15 en 21 van het reglement voor de Gouverneur. De Tweede afdeling van het Reglement, waarin beide artikelen zijn opgenomen, luidt ‘De bevoegdheden van de Gouverneur als orgaan van het Koninkrijk’ en heeft derhalve betrekking op de bevoegdheden van de Gouverneur in zijn hoedanigheid als koninkrijksorgaan. De Gouverneur stelt een landsverordening ingevolge artikel 21 Reglement niet vast indien hij die in strijd acht met het Statuut, een internationale regeling, een rijkswet of een algemene maatregel van rijksbestuur, dan wel met belangen, waarvan de verzorging of waarborging aangelegenheid van het Koninkrijk is.

Van een dergelijke situatie was echter (nog) geen sprake. Hiervan getuigt niet alleen het persbericht van de Gouverneur van 4 juli 2014¹⁹, maar ook het KB zelf, nu dit niet is gestoeld op het Statuut en er geen koninkrijksaangelegenheid aan ten grondslag ligt.²⁰

Het KB kan derhalve geen zelfstandige betekenis toekomen, noch kan de uitvoering daarvan worden opgedragen.

¹⁶ Brief minister van BZK, dd, 28 mei 2014, kenmerk 2014-0000291278. De suggestie van de minBZK bevreemdt de Raad, nu hiermee van de Gouverneur onstaatsrechtelijk handelen wordt gevraagd, dat zich niet verhoudt met de ministeriële verantwoordelijkheid noch met de omschendbaarheid van de Koning.

¹⁷ Zie de toelichting op Artikel II.7 van de Staatsregeling.

¹⁸ Zie ook NvT bij het KB, p. 1

¹⁹ In het persbericht van het Kabinet van de Gouverneur, dd. 4 juli 2014 is gesteld: ‘Het gemeenschappelijk besluit om een onderzoek te laten doen naar de Landsbegroting is een aanleiding om aan te nemen dat er reden zou kunnen zijn om met toepassing van genoemd artikel 21 de landsbegroting niet vast te stellen.’

²⁰ Weliswaar rept de NvT van artikel 43 van het Statuut, doch, het zij herhaald: het KB zelf is niet op artikel 43 gestoeld.

2.5 Ten overvloede merkt de Raad nog op dat nu het KB geen betrekking heeft op een koninkrijksaangelegenheid, de uitvoering daarvan niet kan worden afgedwongen en artikel 25, eerste lid, onderdeel c, Reglement geen opgeld doet.

Het KB laat de bevoegdheden en de verplichtingen van de Gouverneur als landsorgaan onverlet. De bevoegdheid te beslissen over al dan niet vaststelling van de landsbegroting blijft derhalve volledig bij de Gouverneur.

2.6 In dit verband merkt de Raad op dat de aanhouding van de beslissing tot al dan niet tekenen - zonder daarvan onverwijld mededeling te doen aan de Koning - van een landsverordening echter geen grondslag vindt in het Reglement voor de Gouverneur van Aruba. Naar de opvatting van de Raad kan evenmin worden gesteld dat het besluit tot 'aanhouding' in het verlengde van het Reglement van de Gouverneur is genomen.²¹ Door van de 'aanhouding' niet onverwijld mededeling te doen aan de Koning, zoals artikel 21, Reglement imperatief voorschrijft, kan de Gouverneur ten aanzien van de Landsbegroting 2014 geen beroep meer op dit middel doen.

Dit houdt ook in dat de landsbegroting 2014 niet langer meer kan worden 'aangehouden'.²²

2.7 De Raad heeft overigens geconstateerd dat de inhoud van artikel 21 Reglement in de toelichting op het KB op pagina 7 onjuist is geciteerd. In het citaat is verzuimd op te nemen: 'Hij geeft hiervan terstond kennis aan de Koning als hoofd van de regering van het Koninkrijk.' Dit bevreemdt de Raad in die zin dat met het citaat de indruk wordt gewekt dat het gehele artikel 21 is weergegeven: immers, het citaat vangt aan met: 'Artikel 21 van het Reglement voor de Gouverneur van Aruba bepaalt...'. Juist vanwege het feit dat de Gouverneur van zijn besluit tot aanhouding niet 'terstond kennis aan de Koning' heeft gegeven, moet nu ook worden geconcludeerd dat het middel van artikel 21 hem thans niet meer toekomt.

2.8 Voorts wijst de Raad erop dat artikel 2, tweede lid, van het KB de Gouverneur abusievelijk twee opties biedt, namelijk de regering van Aruba uit te nodigen ofwel tot indiening van een geheel nieuwe Landsbegroting 2014, dan wel een ontwerp-landsverordening tot wijziging van de eerder door de Staten van Aruba goedgekeurde Landsbegroting 2014 (suppletoire begroting) aan de Raad van Advies voor te leggen.

De Raad wijst erop dat de eerste optie – gezien de stand van het wetgevingsproces, nu de landsbegroting 2014 door de Staten is goedgekeurd maar nog geen kracht van wet heeft - alleen maar betrekking zou kunnen hebben op wat in Nederland wordt aangeduid als een 'nouvele': een wetsvoorstel dat moet leiden tot een tweede wet die samenhangt met een wetsvoorstel dat aanhangig is bij de Nederlandse Eerste Kamer (en dus al door de Tweede Kamer is goedgekeurd), in die zin dat de nouvele de eerste wet wijzigt.²³ Aruba kent geen tweekamerstelsel, waardoor de eerstgenoemde optie in het KB hier te lande niet van toepassing is.

Met de aanbieding van de onderhavige ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2014, is door de regering – naar de opvatting van de Raad geheel terecht - gekozen voor de tweede optie.

2.9 Mede gezien zijn advies op de landsbegroting 2014 kan de Raad niet anders dan met het eindrapport van mening zijn dat de door de Staten van Aruba goedgekeurde begroting 2014 niet realistisch is en dient te worden gewijzigd. Dat daarbij het secretariaat van het College Financieel

²¹ Persbericht van het Kabinet van de Gouverneur, dd. 4 juli 2014. Zie onderdeel 1.3 van dit advies.

²² Met het aanhouden van wetgeving vanwege een landsbelang wordt bovendien een ongewenst precedent geschapen omdat zich dat niet verhoudt met de ministeriële verantwoordelijkheid

²³ Het kan bijvoorbeeld gaan om het terugdraaien van een deel van de eerste wet, of juist aanvullingen toe te voegen. Een nouvele wordt door de regering ingediend bij bezwaren van de Eerste Kamer tegen een bepaald onderdeel van het wetsvoorstel in het geval de Eerste Kamer de regering aangeeft het wetsvoorstel anders te zullen verwerpen.

Toericht als instrument is gebruikt, komt de Raad als een logische optie voor, gezien de wettelijke taak van het CFT bij de beide andere Caribische landen in het Koninkrijk en het vastgestelde normenkader, ten aanzien waarvan het voorgaande kabinet en het huidige kabinet (een voortzetting van het vorige kabinet) zich in het Witte Donderdag Protocol²⁴ gezien de besluitvorming in de Rijksministerraad heeft gecommitteerd.

2.10 De Raad is echter van mening dat de Gouverneur in strijd met diens landstaak zou handelen indien nu uitvoering wordt gegeven aan artikel 3, vierde en vijfde lid van het KB, welk KB naar het oordeel van de Raad geen betrekking heeft op de landstaak en waarvan de uitvoering de Gouverneur niet kan worden opgedragen.²⁵ Volgens het KB zou namelijk ten aanzien van de onderhavige voorstellen, indien deze door de Staten van Aruba zijn goedgekeurd, opnieuw een onderzoek dient te worden gedaan en de procedure dient te worden gevolgd, zoals aangegeven in artikel 1 en artikel 2, eerste lid. De Raad is van mening dat deze instructie zich niet verdraagt met de bevoegdheden van de Gouverneur als landsorgaan en dat de Gouverneur nu zelf beslist of hij de landsbegroting 2014 tekent.

3. Implicaties van het onderzoeksrapport en het oordeel van de Raad terzake

3.1 Het onderzoek dat in opdracht van de Gouverneur is uitgevoerd, is gericht op de realiteit van de ramingen in de begrotingen 2014 en de meerjarige doorwerking daarvan: 'Dit met het oog op een terugkeer naar een herstel van evenwicht op de begroting en beheersing van de staatsschuld en overheidsfinanciën op langere termijn. Het uitblijven van financiële effecten van cruciale maatregelen kan, afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek, tot een onherstelbare cumulatieve van de financiële problematiek leiden met gevolgen voor 2014 en volgende jaren en Aruba doen afsterven op een onhoudbare staatsschuld.'²⁶

3.2 Het CFT concludeert dat de begroting 2014 niet volledig is. Het is noodzakelijk de begroting 2014 door middel van een begrotingswijziging met Afl. 209 miljoen aan te passen, waarvan eenmalig Afl. 170 miljoen ten behoeve van een vermogensdotatie aan het APFA en Afl. 39 miljoen aan tegenvallers (zie Tabel 1).

Tabel 1: Compilatie maatregelen (x 1 miljoen Afl.)

	Begroting 2014	Meer-/Minder	Suppl. begroting
Begroting 2013^{b)}	1459,5		1459,5
Autonome groei en rente	26,5	-2,1	24,4
Maatregelen	-164,2	211,1	46,9
w.v. APFA-deal	-53,8		-53,8
w.v. Vermogensdotatie APFA		170	170
w.v. Subsidies en overdrachten	-30,6	11,8	-18,8
w.v. Verlaging personeelskosten	-25,7	1,5	-24,2
w.v. AZV-bijdrage	-20,5	23,3	2,8
w.v. Efficiëntere bedrijfsvoering	-16,6	4,5	-12,1
w.v. Investerings	-17	-	-17
Intensiveringen	22,1	-	22,1
Begroting 2014	1343,9	209,0	1552,9

Bron: CFT 2014

²⁴ Onderdeel II, van het Uitvoeringsprotocol ex besluit artikel IV-B van het Samenwerkingsprotocol Aruba-Nederland dd. 28 maart 2013 (Witte Donderdag-Protocol).

²⁵ Vide onderdeel 2.4 van dit advies.

²⁶ Nota van toelichting bij het KB van 11 juli 2014, nr. 2014001401, p. 6.

3.3 Doorvoering van de maatregelen in de begroting 2014 levert het volgende beeld op:

Tabel 2: Resultaten doorvoeren maatregelen begroting 2014 (x 1 miljoen Afl.)

Tekort begroting 2014 (4.9% BBP)	233,0
Effecten additionele maatregelen 2014	209,0
Nieuwe stand tekort begroting 2014 (9.3% BBP)	442,0

Bron: CFT 2014

3.4 Voor wat betreft de meerjarige doorwerking van de begroting 2014 is het volgende aanbevolen:

- opname van het meerjarenkader. De meerjarencijfers - die het Cft heeft ontvangen van de regering in reactie op de tussenrapportage - moeten overigens aangepast worden om te kunnen voldoen aan de 'balanced budget' uitgangspunten. Tabel 16 uit het onderzoeksrapport geeft deze door te voeren correcties weer (p. 26). Deze correcties zijn wel afhankelijk van de beleidskeuzes van de regering;
- in het kader van het vorige punt dient dus een overzicht opgenomen te worden van de meerjarige problematiek en de maatregelen die de regering wil nemen om uiterlijk in 2018 een sluitende begroting te hebben. Hierbij moet de regering aangeven hoe zij de autonome groei van de uitgaven gaat beheersen (tabel 3).

Tabel 3: Meerjarencijfers 2014 -2018 (x 1 miljoen Afl.)

	2014	2015	2016	2017	2018
Begroting 2013	1.459,5	1.459,5	1.459,5	1.459,5	1.459,5
Autonome groei en rente	24,4	31,7	55,8	80,4	98,6
Maatregelen	46,9	-174,9	-184,6	-190,4	-201,2
w.v. APFA-deal	-53,8	-53,8	-53,8	-53,8	-53,8
w.v. APFA vermogensdotatie	170,0				
w.v. subsidies en overdrachten	-18,8	-31,6	-31,6	-31,6	-31,6
w.v. verlaging personeelskosten	-24,2	-37,3	-40,8	-49,6	-50,6
w.v. AZV-bijdrage	2,8	-25,6	-31,8	-28,8	-38,6
w.v. efficiëntere bedrijfsvoering	-12,1	-15,3	-15,3	-15,3	-15,3
w.v. investeringen	-17,0	-11,3	-11,3	-11,3	-11,3
Intensiveringen	22,1	38,3	42,7	69,4	92,5
w.v. PPP's	6,0	20,8	25,2	49,8	70,8
w.v. indexeringsoverleg		6	6	8,1	10,2
w.v. rente APFA-deal		10	10	10	10
w.v. vermogensoverdrachten CAP		1,5	1,5	1,5	1,5
Meerjarencijfers uitgavenstand begroting 2014	1.552,9	1.354,6	1.373,4	1.418,9	1.449,4
Ontvangsten begroting 2014	1.125,0	1.156,6	1.183,4	1.229,8	1.265,2
Kredietverlening	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9
Tekort	441,8	211,9	203,9	203,0	198,1
% BBP	9.3%	4.3%	4,0%	3,8%	3,6%

Bron: CFT 2014

4. Ontwerp-landsverordening

4.1 De Raad heeft vastgesteld dat de bij het onderhavige ontwerp aangebrachte technische aanpassingen van de bedragen in de thans door de Staten vastgestelde Landsbegroting 2014 kloppen. De Raad heeft daarbij ook geconstateerd dat alle stelposten zijn komen te vervallen. De verwachte netto besparing als gevolg van de 'APFA-deal'²⁷ en welke als stelpost onder de kostensoort 4200 'werkgeversbijdrage' van het Ministerie van F&O ter hoogte van -/- Afl. 30 miljoen is opgenomen, is bij het onderhavige ontwerp komen te vervallen door de bruto bedragen voortvloeiende uit de APFA-deal aan de daartoe behorende budgethouders toe te rekenen. Hiermee wordt derhalve terecht voorkomen dat er een onbedoelde te hoge machtiging aan de afzonderlijke ministers wordt gecreëerd en de wenselijke bezuinigingen – formeel – per afzonderlijke minister dan wel budgethouder worden doorgevoerd.²⁸

4.2 Zoals in de considerans is aangegeven zijn er thans bepaalde omstandigheden die aanleiding geven tot het wijzigen van de cijfers in de door de Staten vastgestelde Landsbegroting 2014. Deze wijzigingen van de begrotingscijfers (als gevolg van beleidswijziging) hebben o.m. te maken met:

- een éénmalige storting in het door APFA beheerde pensioenfonds ten einde de dekkingsgraad op ten minste 100% te brengen;
- de hervorming van het ambtenarenpensioenstelsel en;
- de bijstelling van de Landsbijdrage aan AZV.

In het kader van de beoordeling van deze in het onderhavige ontwerp opgenomen wijzigingen heeft de Raad de in het eindrapport opgenomen aanbevolen wijzigingen c.q. ombuigingen vergeleken met de in het ontwerp opgenomen wijzigingen. Deze vergelijking wordt in de onderstaande tabellen 4 en 5 weergegeven.

Tabel 4: Vergelijking Suppletioire begroting en CFT advies (x 1 miljoen Afl.)

Begroting 2014	Begin stand	Suppletioire Mutaties	2014	CFT Mutatie	2014
Inkomsten	1124.8	2.7	1127.5	0	1124.8
Belastingen	982.3	0	982.3	0	982.30
NBM	142.5	2.7	145.2	0	142.5
Uitgaven	1343.9	213.5	1557.4	209	1552.9
Personeelsuitgaven	669.2	8	677.2	1.5	670.7
Goederen & diensten	210.3	9.6	219.9	4.5	214.8
Interest	190.1	8.7	198.8	-2.1	188.0
Bijdrage AZV	96.5	23.3	119.8	23.3	119.8
Subsidies & overdrachten	149.5	-4.4	145.1	11.8	161.3
Investerings	5.3	0	5.3	0	5.3
Vermogensoverdrachten	23	168.3	191.3	170	193.0
Netto kredietverlening	13.9	0	13.9	0	13.9
Financieringstekort	-233	-210.8	-443.8	-209	-442

²⁷ MvT, p. 2.

²⁸ De Raad verwijst hierbij naar de onderdelen 3.1 tot en met 3.3 van zijn advies inzake de ontwerp-Landsbegroting 2014 d.d. 2 juni 2014 (kenmerk: RvA 71-14) waarin hij in gaat op het onbedoelde gebruik van stelposten en de implicaties hiervan (i.c. te hoge machtiging aan afzonderlijke ministers).

Tabel 5: Mutaties op de vastgestelde Landsbegroting 2014 (x 1 miljoen Afl.)

	Begroting 2014	Mutaties	Suppl. begroting 2014	Verschil	In eindrapport aanbevolen mutaties
Totale uitgaven	1343,9		1563	213	
Lokale vermogensoverdracht:		168,3			
• Aftrek IWIF dotatie		(3,5)			-
• Post NV extra dotatie		1,8			-
• APFA-dotatie		170			170
Overdrachten:		3,7			
• Niet gerealiseerde participatiebijstanders		3,7			4
• Herstructurering Arubus		-			2,8
Rente:		8,7			
• Toename rente a.g.v. APFA dotatie		8,7			-
Verrekeningen en bijdragen:		24,3			
• Bijdrage AZV verhoging		23,3			23,3
• Bijdrage DOW verhoging		1,0			-
• Bijdrage tekort ZV-fonds		-			5,0
Goederen en diensten:		9,6			
• Niet gerealiseerde efficiëncyslag in bedrijfsvoering ²⁹		4,5			4,5
• Verhoging kosten Serlimar		2,5			-
• Overige niet gespecificeerde verhogingen		2,6			-
Subsidies:		(9,1)			
• Besparing a.g.v. APFA deal		(9,1)			
Personeel:		12,5			
• Overwerk		3,0			1,5
• Reparatiepremie (i.v.m. APFA-deal)		6,0			
• Overige niet gespecificeerde verhogingen		3,5			
Werkgeversbijdrage:		(4,5)			
• Extra besparing a.g.v. APFA deal		(4,5)			

4.3 Het is de Raad bij deze vergelijking allereerst opgevallen dat de regering – in tegenstelling tot de aanbeveling in het eindrapport – geen rekening houdt met een verwachte bijdrage aan de SVb ten behoeve van het verwachte tekort in het ZV-fonds van Afl. 5 miljoen. Dit bevreemdt de Raad, te meer het Land conform artikel 21, eerste lid, van de Landsverordening Sociale Verzekeringsbank (AB 1995 no. GT 1) wel garant dient te staan in geval voor de verplichtingen van de SVb. De Raad adviseert derhalve aan te geven waarom deze bijdrage niet geraamd is, dan wel om aan te geven of dat bedrag deel uitmaakt van de kwijtsschelding van sociale zekerheidsschulden zoals voorzien in het thans bij de Raad aanhangige ontwerp-landsverordening pensioenhervorming.

4.4 De Raad merkt voorts op dat in het eindrapport wordt aanbevolen om de geraamde besparing als gevolg van de financiële herstructurering bij Arubus N.V. terug te draaien. In het eindrapport wordt namelijk aangegeven dat deze herstructurering deze besparing niet zal opleveren vanwege een tekort aan investeringsmiddelen.³⁰ In het onderhavige ontwerp wordt deze besparing echter niet teruggedraaid. De Raad adviseert om aan te geven waarom deze besparing niet wordt teruggedraaid bij het onderhavige ontwerp.

²⁹ Zoals aangegeven in de MvT, p. 5 is dit het gevolg van o.m. hogere elektrakosten, meer bedrijfsbenodigdheden bij het Landslaboratorium en innovatieprojecten t.b.v. het onderwijs.

³⁰ Eindrapport, p. 16.

4.5 Tot slot gaat het eindrapport uit van een lagere autonome groei, wat volgens het eindrapport moet leiden tot een bijstelling van de uitgaven ten bedrage van Afl. 2,1 miljoen.³¹ Het Land ging volgens de toelichting uit van een autonome groei van de uitgaven over 2014 van Afl. 26,5 miljoen ten opzichte van de begroting 2013. Volgens het eindrapport moet dit bijgesteld worden naar Afl. 24,4 miljoen.³² Aangezien in de toelichting niet hierover wordt gesproken, vraagt de Raad zich af in hoeverre deze aanbevolen bijstelling is verwerkt in de in het onderhavige ontwerp opgenomen cijfers.

4.6 De ontwerp-suppletoire begroting 2014 geeft aan dat er Afl. 170 miljoen wordt geraamd als dotatie aan APFA ten einde de bruto dekkingsgraad van het pensioenfonds op ten minste 100% te brengen. De Raad heeft echter gemerkt dat deze dotatie in de toelichting van de ontwerp-Landsverordening houdende bijzondere voorzieningen ten aanzien van de pensioenregelingen voor ambtenaren, gewezen ambtenaren en daarmee gelijkgestelden, alsmede houdende afwikkeling van een aantal sociale zekerheidsschulden (kortom: de ontwerp-landsverordening pensioenhervorming) wordt geraamd op Afl. 180 miljoen.³³ De Raad vraagt zich derhalve af of de in de ontwerp-suppletoire begroting 2014 geraamde dotatie van Afl. 170 miljoen verhoogd dient worden naar Afl. 180 miljoen. Indien dit het geval is dan wijst de Raad erop dat ook de interestlasten in dit kader hoger zullen moeten worden geraamd; als gevolg van deze aanpassingen zal ook het financieringstekort hoger uitvallen dan thans gepresenteerd wordt in het onderhavige ontwerp. De Raad adviseert in ieder geval duidelijk aan te geven welk bedrag daadwerkelijk geraamd moet worden ten behoeve van de dotatie aan de APFA. De Raad is zich er van bewust dat het hier gaat om een reeds bestaande verplichting van het Land om de tekorten van APFA aan te vullen en dat het hier gaat om een eenmalige dotatie teneinde de niet uit de balans blijvende verplichtingen ter zake te elimineren - een en ander in samenhang met de hiervoor genoemde ontwerp-landsverordening hervorming pensioenen.

4.7 De Raad heeft geconstateerd dat de bijdrage aan DOW met Afl. 1 miljoen wordt verhoogd³⁴ en dat de dotatie van Afl. 3,5 miljoen aan het IWIF-fonds komt te vervallen.³⁵ Deze voorgestelde wijzigingen hebben derhalve ook consequenties voor de ontwerp-begroting DOW 2014 en de ontwerp-begroting IWIF-fonds 2014. De Raad adviseert om deze reden om de ontwerp-begroting DOW 2014 en de ontwerp-begroting IWIF-fonds 2014 – voor zover dit niet al gedaan is – zodanig aan te passen dat deze begrotingen onderling op elkaar aansluiten.

4.8 De Raad vraagt zich in dit kader ten aanzien van het IWIF-fonds - welke derhalve in het dienstjaar 2014 niet van middelen wordt voorzien – af, welke implicaties dit heeft voor de voorgenomen bestedingsdoeleinden van dit fonds voor het dienstjaar 2014. De Raad adviseert hierover uit te weiden. De Raad wil tevens wijzen op zijn advies van 19 juni 2014, waarin de regering in dringende overweging is gegeven het IWIF wegens ondoelmatigheid op te heffen.³⁶

³¹ Deze aanbevolen besparing is niet opgenomen in de tabel. Het Land ging volgens de toelichting uit van een autonome groei van de uitgaven over 2014 van Afl. 26,5 miljoen ten opzichte van de begroting 2013. Volgens het eindrapport moet dit bijgesteld worden naar Afl. 24,4 miljoen.

³² Eindrapport, p. 15 en 16.

³³ MvT van de ontwerp-landsverordening pensioenhervorming, p. 22.

³⁴ Zie hoofdkostensoort 4700 bijdragen en afschrijvingen onder hoofdbudgethouder 033 Openbare Werken.

³⁵ Zie kostensoort 6510 lokale vermogensoverdracht onder hoofdbudgethouder 037 Overig Ruimtelijk Ontwikkeling, Infrastructuur & Integratie.

³⁶ In zijn advies dd. 19 juni 2014 (RvA 86-14) heeft de Raad – wederom - in overweging gegeven het IWIF wegens ondoelmatigheid op te heffen en de begroting 2014 voor het IWIF niet tot stand te brengen, doch ‘de kosten van de aanleg en het onderhoud van wegen en de voorbereiding daarvan, alsmede van de kosten van voorzieningen, benodigd voor de behoorlijke afvoer van regenwater op, onder of langs de wegen en van de aanleg van riolering langs nieuwe wegen’ te incorporeren in de begroting van de Dienst Openbare Werken, tot wiens normale taak deze werkzaamheden behoren.

4.9 De ‘niet-belastingopbrengsten’ (hoofdkostensoort 8700) onder budgethouder 019 Overige AZWIDO worden met Afl. 100.000 verhoogd. Volgens de toelichting is dit om de kostenstijging bij hoofdkostensoort 4300 ‘goederen en diensten’ in verband met de Sociale Vormingsplicht te dekken. Deze stijging onder hoofdkostensoort 4300 is echter Afl. 110.000 en dus niet gelijk aan de stijging van de ‘niet-belastingopbrengsten’ (hoofdkostensoort 8700) zoals de artikelsgewijze toelichting aangeeft. De Raad adviseert derhalve deze gewijzigde posten met elkaar in overeenstemming te brengen dan wel aan te geven wat dit verschil (i.c. Afl. 10.000,-) verklaart.

4.10 De Raad heeft uit het eindrapport begrepen dat de baten tegenvallen. De belastingopbrengsten lopen weliswaar in de pas, maar de niet-belastingopbrengsten en overige baten lopen volgens het eindrapport nog achter.³⁷ De Raad constateert dat de regering ondanks deze constatering de niet-belastingontvangsten en overige baten niet heeft teruggedraaid c.q. versoberd; de niet-belastingopbrengsten zijn juist verhoogd (i.c. Setar NV-dividenden – hoofdkostensoort 8700 bij hoofdbudgethouder 184 Overheids NV’s) worden bij het ontwerp van Afl. 7,5 miljoen naar Afl. 9,3 miljoen begroot. De Raad vraagt zich derhalve – gelet op het signaal dat in het eindrapport wordt afgegeven ten aanzien van de niet-belastingopbrengsten en overige baten – af waarom deze middelensoorten niet naar beneden aangepast hoeven te worden. De Raad adviseert hierover uit te weiden.

5. Meerjarig kader 2014-2018

5.1 Ten aanzien van de Landsbegroting 2014 had de Raad in essentie opgemerkt dat er onvoldoende inzicht bestaat in de gevolgen van:

- de doorwerking van structurele maatregelen over meerdere jaren;
- het verloop van de rentelasten;
- de doorwerking van public partnership projecten op de (middellange) termijn.

5.2 Het meerjarig kader 2014 – 2018 zoals opgenomen in de memorie van toelichting gaat per dienstjaar uit van bepaalde basisscenario-uitgaven (uitgangspositie). In deze voorgestelde presentatie wordt echter niet duidelijk hoe deze basisscenario-uitgaven zijn samengesteld. De beoordeling van het meerjarig kader - en met name de cijfermatige effecten van de voorgestelde maatregelen op de basisscenario-uitgaven - worden hierdoor ook ernstig bemoeilijkt. De Raad adviseert derhalve om alsnog inzicht te bieden in de samenstelling van de basisscenario-uitgaven en beveelt tevens aan om – voor de overzichtelijkheid – voor de jaren 2015-2018 de totale begrote uitgaven voor het dienstjaar 2014 als uitgangspositie (basisscenario) te hanteren.

5.3 Het meerjarig kader 2014 – 2018 en het totaal overzicht inhoudende de cijfers van de concept begroting 2015, aangepaste begroting 2014 en ontwerpbegroting 2014 incl. NvW - zoals opgenomen in toelichting - tonen onderlinge discrepanties, met name voor wat betreft de cijfers van het dienstjaar 2015. De Raad adviseert om deze overzichten in overeenstemming tot elkaar te brengen.

5.4 In de memorie van toelichting stelt de regering dat het kostenplafond conform het *Balanced Budget Akkoord* (BBA) van november 2013 blijft gehandhaafd. Deze systematiek kent een scheiding tussen de inkomsten en de uitgaven, waarbij de uitgaven voor de komende vier jaar vastliggen op het niveau van nominaal Afl. 1.350 miljoen, terwijl de inkomsten zijn vastgesteld op Afl. 1.150 miljoen.

Op basis van ontwerpbegroting en meerjarenramingen blijkt dat van deze systematiek is afgeweken.

³⁷ Eindrapport, p. 17.

5.5 In het meerjarige kader wordt de verlaging van de Landsbijdrage aan AZV als gevolg van de introductie van de ‘*health tax*’ als ombuiging c.q. besparing op de uitgaven gepresenteerd (onderdeel 10 in het meerjarige kader: ‘verlaging Landsbijdrage AZV a.g.v. introductie bestemmingsheffing AZV’).³⁸ Conform het Balanced Budget Akkoord bestaat er een scheiding tussen inkomsten en uitgaven. Meevallers aan inkomstenkant worden niet gebruikt voor extra uitgaven en de extra uitgaven mogen voorts er niet toe leiden dat de totale uitgaven boven de Afl. 1.350 miljoen uitkomen. In dit kader acht de Raad het presenteren van de ‘*health tax*’-inkomsten als besparing op de additionele zorgkosten voor het Land niet correct. De hogere zorguitgaven voor het Land mogen immers niet gecompenseerd worden door additionele inkomsten (i.c. de ‘*health tax*’-inkomsten) om zodoende ‘lagere uitgaven’ te creëren.

5.6 Het in onderdeel 5.5 aangehaalde bezwaar geldt ook ten aanzien van de ombuiging ‘instellen Aruba Investment Fund’ (onderdeel 9 in het meerjarige kader) waar in principe dezelfde constructie wordt gepresenteerd.

5.7 In het meerjarige kader zijn ten aanzien van het basisscenario-uitgaven diverse ombuigingen en beleidsintensiveringen opgenomen. Zo leest de Raad bij de ombuiging ‘verzelfstandiging Directie Luchtvaart’ (onderdelen 3 en 8 in het meerjarige kader) dat er een besparing gerealiseerd zal worden van Afl. 3 miljoen - op de kostensoorten ‘personeel’ en ‘goederen en diensten’ - als gevolg van de oprichting van ANSA NV. Het businessplan bij de ontwerplandsverordening verzelfstandiging luchtverkeersbeveiliging gaf echter aan dat qua personeel alleen al Afl. 5,3 miljoen bespaard wordt. Gelet hierop vraagt de Raad zich dus af in hoeverre er niet meer bespaard zal worden dan thans in de meerjarig kader wordt aangegeven.

5.8 De Raad ziet in het meerjarige kader bij de ombuiging ‘herstructurering Arubus’ (onderdeel 14 in het meerjarige kader) voor het dienstjaar 2014 een besparing van Afl. 2,8 miljoen. De Raad vraagt zich gelet op zijn eerdere opmerkingen af in hoeverre deze ombuiging daadwerkelijk zal worden gerealiseerd in 2014.

5.9 De regering wordt op grond van het bovenstaande derhalve geadviseerd een meerjarig saneringspad uit te werken, waarin de additionele bezuinigingen (naast de bezuinigingsmaatregelen in 2014) worden aangegeven. Dit brengt met zich mee dat de komende jaren veel inspanningen zullen worden geleverd: met name op het terrein van de personele en materiële kosten dienen additionele maatregelen te worden genomen. De Raad acht het van belang dat hier in de toelichting alsnog een beschouwing op wordt gegeven.

5.10 Met het oog op het bovenstaande en vanwege het feit dat thans valt te voorzien dat ook de Landsverordening 2015 niet tijdig kan worden vastgesteld (deze had immers op 1 september 2014 aan de Staten moeten worden aangeboden) wijst de Raad op artikel V.12, derde lid, van de Staatsregeling van Aruba, dat de mogelijkheid opent voor de formele wetgever om een begroting voor een tijdperk 2 jaren op te stellen. De Raad adviseert derhalve om de komende begroting voor de dienstjaren 2015 en 2016 tezamen vast te stellen.

5.11 Ten overvloede merkt de Raad op dat het tot nu toe steeds mogelijk gebleken om de schuld op de lokale en internationale financiële markt te financieren. Gezien de toename van de schuldpositie van het Land wordt het steeds moeilijker om genoemde tekorten lokaal te financieren. Aruba zal meer en meer afhankelijk worden van buitenlandse financierders. De recente neerwaartse aanpassingen van de *ratings* door Standard and Poor’s en door Fitch Ratings geven al aan dat de toegang daartoe steeds meer beperkt zal worden.

³⁸ Bij het uitbrengen van het onderhavige advies was de ingangsdatum van deze bestemming nog onzeker. De Raad wijst in dit verband op zijn ernstige bezwaren tegen de invoering van de bestemmingsheffing, zoals neergelegd in zijn advies van 24 september 2014 (RvA 114-14).

6. Memorie van toelichting

6.1 In paragraaf 5 van de toelichting ('Blik naar de toekomst'), onderdeel C 'Kerntaken van de overheid', wordt aangegeven dat verlaging van het verbruik van goederen en diensten door efficiëntere bedrijfsvoering bij diverse directies en diensten, onder meer door verlaging kosten huurgebouwen, huur/lease voertuigen e.d. is *gerealiseerd*. Deze stelling botst echter met o.m. de toelichting op stijging van goederen en diensten bij de budgethouders '028 Technische Inspecties van het Ministerie van ROI' en '061 Zorgdiensten van het Ministerie van VOS' ('huur/lease auto moet omhoog'). Gelet op het feit dat de goederen en diensten met ruim Afl. 9,6 miljoen omhoog wordt bijgesteld, wijst er immers op dat er nog geen sprake is van een (volledige) realisatie van efficiëntere bedrijfsvoering.

6.2 In de toelichting wordt in paragraaf 5 van de toelichting ('Blik naar de toekomst'), onderdeel E 'kapitaaluitgaven' ingegaan op de (in 2015) op te richten *Aruba Investment Fund*. Het doel van dit fonds is ondermeer het zorg dragen van de betaling en het beheer van de bestaande onroerendgoedverplichtingen welke voortvloeien uit de PPP en SOGA-projecten. De Raad constateert in deze subparagraaf dat de regering voor 2015 uitgaat van Afl. 23,3 miljoen aan PPP-gerelateerde kosten. Uit het meerjarige kader leest de Raad echter dat de overheid voor 2015 ruim Afl. 16 miljoen heeft geraamd aan PPP gerelateerde kosten (maatregel 22. PPP's). De Raad vraagt zich af wat dit verschil verklaart en adviseert hierover uit te weiden.

6.3 Voorts merkt de Raad op dat de verwachte ontvangsten van de '*health tax*' zoals opgenomen in het meerjarige kader 2014 – 2018 enigszins afwijkt van de verwachte ontvangsten zoals opgenomen in MvT bij de ontwerp-landsverordening bestemmingsheffing AZV (zie p. 6). De Raad adviseert derhalve om deze cijfers in overeenstemming met elkaar te brengen.

6.4 De Raad vraagt zich af hoe de extra verlaging van de uitkeringen aan de Hoge Colleges van Staat (p. 22) zich verhoudt met de voorgenomen versterking van deze colleges, zoals aangegeven in de toelichting op de Landsbegroting 2014 en de aanbevelingen terzake van het WODC (2011) alsmede van het eindrapport van het CFT (2014).

7. Voorstellen voor redactionele verbeteringen

In de artikelsgewijze toelichting wordt ten aanzien van de kostensoort '8990 Saldo Exploitatiebegroting' en kostensoort '6981 Exploitatietekort' (beiden onder het Ministerie van F&O) gesproken van een verhoging van het exploitatietekort van Afl. 45.185.200. Dit moet echter Afl. 42.515.100 zijn. De Raad adviseert dit bedrag te wijzigen.

De Raad heeft geconstateerd dat de paginanummering in de memorie van toelichting ontbreekt. De Raad adviseert om deze alsnog aan te brengen.

In marge van het ontwerp en de toelichting zijn overige voorstellen ter redactionele verbeteringen aangebracht.

8. Conclusie en eindadvies

In het voorgaande is geschetst wat de aanleiding is geweest voor de onderhavige voorstellen en binnen welke context deze geplaatst dienen te worden.

De Raad heeft ten aanzien van de Landsbegroting 2014 geconstateerd dat deze dermate veel lacunes bevat, dat de gevolgen niet met zekerheid waren te overzien.

Met de onderhavige suppletoire begroting is de Raad, gehoord het secretariaat van het CFT, van oordeel dat de genoemde lacunes zijn opgeheven, in die zin dat er thans een beeld bestaat van de reële situatie voor het dienstjaar 2014. De Raad heeft vastgesteld dat de bij het

onderhavige ontwerp aangebrachte technische aanpassingen van de bedragen in de thans door de Staten vastgestelde Landsbegroting 2014 correct zijn. De Raad heeft daarbij ook geconstateerd dat alle stelposten zijn komen te vervallen. De verwachte netto besparing als gevolg van de APFA-deal en welke als stelpost onder de kostensoort 4200 'werkgeversbijdrage' van het Ministerie van F&O ter hoogte van -/- Afl. 30 miljoen is opgenomen, is bij het onderhavige ontwerp komen te vervallen door de bruto bedragen voortvloeiende uit de APFA-deal aan de daartoe behorende budgethouders toe te rekenen. Hiermee wordt derhalve terecht voorkomen dat er een onbedoelde te hoge machtiging aan de afzonderlijke ministers wordt gecreëerd en de wenselijke bezuinigingen – formeel – per afzonderlijke minister dan wel budgethouder worden doorge-voerd.³⁹ De Raad is van oordeel dat hiermee aan diens eerdere bezwaren tegen de begroting 2014 is tegemoetgekomen en gevolg is gegeven aan het deskundigenbericht dat door de Gouverneur van Aruba is opgesteld.

In het verlengde hiervan is de Raad voorts van oordeel dat terzake van de onderhavige voorstellen geen uitvoering dient te worden gegeven aan artikel 3, vierde en vijfde lid van het KB, indien de regering tegemoetkomt aan de bezwaren die de Raad ten aanzien van de onderhavige voorstellen in het voorgaande heeft gesteld. Immers, voor het aanhouden van de begroting 2014 dan wel het uitvoering geven aan artikel 3, vierde en vijfde lid van het KB ontbreekt een geldige rechtsgrond, terwijl daar na opvolging van de adviezen van de Raad ook inhoudelijk geen aanleiding meer toe bestaat.

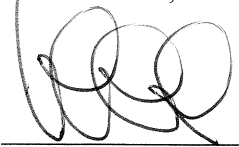
Bij het opstellen van het onderhavige advies is de Raad niet gebleken van bekrachtiging van de Landsbegroting 2014. Derhalve is dat ontwerp nog niet in werking getreden, weshalve het niet kan worden gewijzigd. De onderhavige suppletoire begroting 2014 kan pas effect sorteren indien de Landsbegroting 2014 - voorafgaande aan het onderhavige voorstel - in werking is getreden.

De Raad wijst erop dat dit met name ook van belang is om tijdig, dit jaar nog de eenmalige storting in het APFA-fonds⁴⁰ te kunnen realiseren. Met de onderhavige voorstellen wordt de regering hier immers voor dit dienstjaar toe gemachtigd.

Dit houdt in dat thans de Landsbegroting 2014 onverwijld ondertekend dient te worden; immers, nu de Gouverneur in juli van de aanhouding van ondertekening niet op grond van artikel 21, Reglement terstond de Koning in kennis heeft gesteld, komt hem dit middel thans niet meer toe en dient hij uitvoering te geven aan artikel II.7 van de Staatsregeling van Aruba.

De Raad kan zich derhalve voor het overige met de doelstelling en de inhoud van het onderhavige ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat met het voorgaande rekening is gehouden.

De Secretaris,

mr. dr. H.A. van der Wal

De Voorzitter,

mr. F.M. d.l.S. Goedgedrag

³⁹ De Raad verwijst hierbij naar de onderdelen 3.1 tot en met 3.3 van zijn advies inzake de ontwerp-Landsbegroting 2014 d.d. 2 juni 2014 (kenmerk: RvA 71-14) waarin hij in gaat op het onrechtmatige gebruik van stelposten en de implicaties hiervan (i.c. te hoge machtiging aan afzonderlijke ministers).

⁴⁰ MvT, p. 2.